

PAPER DETAILS

TITLE: HEMSİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÜSTBİLİS DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİSKENLER
AÇISINDAN İNCELENMESİ

AUTHORS: Feyza NAZIK, Mehtap SÖNMEZ, Gülsen GÜNES

PAGES: 145-150

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/29674>

ARAŞTIRMA

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÜSTBİLİŞ DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Feyza NAZİK**

Mehtap SÖNMEZ**

Gülşen GÜNEŞ***

Alınış Tarihi: 15.05.2013

Kabul Tarihi: 05.03.2014

ÖZET

Amaç: Hemşirelik öğrencilerinin algıladıkları üst biliş düzeylerini ve üst biliş düzeylerini etkileyen faktörleri belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2011-2012 öğretim yılı güz döneminde Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümünde eğitimlerine devam eden 220 öğrenci oluşturmaktadır. Anketin yapıldığı tarihte derse devam eden ve anketi doldurmayı kabul eden 137 öğrenci ise örneklem kapsamına alınmıştır. Araştırmanın verileri sosyo-demografik özellikleri içeren anket formu ve Üst Biliş-30 Ölçeği ile elde edilmiştir.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş ortalamaları 22.6 ± 2.1 'dir. Öğrencilerin % 58.4'ü erkek, % 42.3'ü üçüncü sınıfta okumaktadır. Öğrencilerin üstbiliş ölçeği toplam puan ortalamaları 77.3 ± 10.6 'dır. Kız öğrencilerin üstbiliş ölçeği puan ortalaması 75.0 ± 11.4 , erkek öğrencilerin 79.0 ± 9.7 'dir ($p < 0.05$). Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeylerine göre incelendiğinde, üstbiliş ölçeğinin kontrol edilemezlik alt boyutunda anne eğitimi lise ve üzeri olanların puan ortalamaları anlamlı olarak düşüktür. Sınıf ve başarı durumu değişkenine göre ölçek ve alt grupları arasında anlamlılık bulunamamıştır.

Sonuçlar: Hemşirelik öğrencilerinin üst biliş becerilerinin geliştirilmesi, öğretim elemanlarının derslerinde bu beceriyi arttıracak etkinliklere yönelmesi gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Biliş; hemşirelik öğrencileri.

ABSTRACT

The Investigation of Metacognition Levels in Nursing Students to Some Variables

Purpose: The purpose of our study determine the metacognitive levels and the factors affecting the level of metacognition in nursing students.

Methods: This is a descriptive study. The study population included 220 students who continuing education in Nursing Department of Bitlis Eren University Health School during the 2011-2012 academic year. The date of the survey in attendance and 137 students who accepted were included in the sample. Data was collecting by a questionnaire for social demographic characteristics and The Metacognitions Questionnaire-30.

Results: The average age of the research group is 22.6 ± 2.1 . 58.4% of the students were male, 42.3% of the student in the third class. Metacognition scale total score of students are 77.3 ± 10.6 . Metacognition scale mean score of female students are 75.0 ± 11.4 , male students are 79.0 ± 9.7 ($p < 0.05$). Analysis regarding the mathers education of students indicates that average mean scores of the level education of mathers high school and above were significantly different lower. Acoording to class and success variable not significantly different were found between scale and subgroups.

Conclusion: Nursing students skills development metacognitive beliefs, academicians are recommended to help develop this skills.

Keywords: Cognition; nursing students.

GİRİŞ

Son yıllarda eğitimde dikkat çeken konulardan biri olan üstbiliş, literatüre Flavel'in yazdığı bir makale ile girmiştir (Baltacı ve Akpınar 2011). Flavel'e (1979) göre üstbiliş, kişinin kendi düşünme süreçlerinin farkında olması ve bu süreçleri kontrol edebilmesi anlamına gelir. Cox ise üstbilişi, herhangi bir

uyarana verdiğimiz tepkinin doğruluğu ve uygunluğu hakkındaki bilgilerimiz şeklinde tanımlamıştır. Başka bir deyişle "kişinin ne bildiği hakkındaki bilgisi, ne düşündüğü hakkındaki düşüncesi veya kendi bilişsel süreci üzerine çevrilmiş gözü" olarak tanımlanabilir (Saban ve Saban 2008). Üst biliş, hem

* 15. Ulusal Halk Sağlığı Kongresine poster bildirisi olarak sunulmuştur.

** Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık YO Sosyal Hizmet, (Yrd. Doç. Dr.) feyzasevindik@hotmail.com.

*** İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD, (Prof. Dr.).

düşünmenin temelinde yer almakta, hem de düşünme becerilerinin tümünü içine almaktadır. Bireyin bir işi yaparken atacağı adımlara karar vermesi, o konu hakkında tutum geliştirmesi, işi ya da konuyu zihinde planlaması, planını sürekli olarak gözden geçirmesi, aksayan noktaları sürekli olarak düzenleme becerileri üst biliş (metacognition) kavramının içinde yer almaktadır. Bu süreçte bireyler kendi düşünme süreçlerini yansıtarak ve değerlendirerek, düşünme ve hissetme konusunda daha iyi kontrol kazanmaktadırlar (Demir ve Özmen 2011). Bireyin, üstbiliş süreçlerinin farkında olması öğrenmeyi yönlendirmesi bakımından önemlidir. Böylece birey, öğrenmeyi planlayabilme, izleme ve değerlendirebilme becerisi kazanır. Yüksek üstbiliş, performansı arttırmakta ve başarıyı pozitif etkilemektedir (Kuiper 2002). Üstbiliş becerisine sahip öğrenciler, kendi zayıf ve güçlü yönlerinin farkında olan ve kendi öğrenme becerilerini geliştirmeye çalışan bireylerdir (Aktürk ve Şahin 2011). Üstbilişin öğretimi, bireyin kendi bilişsel süreçlerinin nasıl işlediğini anladığında, bu süreçleri denetleyebileceği ve daha nitelikli bir öğrenme için bu süreçleri yeniden düzenleyerek daha etkili kullanabileceği varsayımına dayanmaktadır. Üstbiliş, çocukların ve yetişkinlerin eğitiminde önemli yer tutmaktadır. Ayrıca, akademik başarı ve üstbiliş seviyeleri arasında anlamlı ilişki olduğunu saptayan bazı çalışmalar da bulunmaktadır (Özsoy 2008).

Hemşirelik eğitiminde üstbilişin araştırılması, öğrencilerin kapasitelerini optimum seviyede tutmak için yardımcı rehberlik niteliğindedir. Örneğin, koruyucu sağlık hizmetleri konularına ilişkin üstbilişsel becerilerin geliştirilmesine dönük eğitim verilmesi, eğitimdeki açıklıkları ve başarısızlıkları azaltacaktır (Worrel 1990). Klinik uygulamalarda da öğrencilerde, eleştirel ve yansıtıcı düşünmenin etkisi ile biliş ve üstbiliş becerilerinin geliştirilmesi daha verimli bir uygulama yapılmasını sağlayacaktır. Kuiper ve Pesut (2004), üstbilişin hemşirelik eğitiminde etkin kullanılması durumunda, öğrencilerin kendi hatalarını bulma ve kendine yetebilme düzeylerinde ilerleme olacağını ve kendi düşüncelerinin farkına varacaklarını belirtmişlerdir.

Üstbiliş düşüncelerinin geliştirilmesi, güvenli hasta bakımının sağlanması ve hayati hemşirelik uygulamaları açısından daha iyi klinik sonuçlar alınmasını sağlayacaktır. Hemşirelik öğrencileri, klinik uygulamaları sırasında

hastanın sağlık durumunu belirleyerek ve üstbiliş becerilerini kullanarak profesyonel düzeyde hasta güvenliğini sağlayacaklardır. Üstbilişin ve klinik muhakeme gücünün geliştirilmesi öğrencilerin sınavdaki performanslarını da olumlu etkileyecektir (Poorman ve Mastorovich 2008). Ayrıca Choi'nin de (2004), problem tabanlı öğrenmenin üstbilişe etkisini incelediği çalışmasında bu öğretim yönteminin üstbilişi geliştirmede etkili olduğu belirtilmiştir.

Gelecekte farklı klinik alanlarda çalışacak hemşire adaylarının üstbiliş becerilerinin belirlenerek, profillerinin ortaya çıkarılması önemlidir. Üst biliş becerisine sahip öğrenciler, kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alarak, hasta bakımında daha aktif çalışacaklardır.

Hemşireliğin geleneksel rolden çıkarak profesyonelliğe ilerlediği günümüzde, gerek hastaların, gerek yöneticilerin, gerekse toplumun hemşireden beklediği rollerde değişmektedir. Hemşirelik planlayıcı, karar verici, yönetici, bilgiyi arayıp bulan, kullanan, takım üyesi, takım lideri olabilen bireylerden oluşmalıdır. Üstbiliş becerilerinin farkında olan geleceğin hemşire adayları meslekte profesyonelleşmeyi sağlayacak, toplumun artan beklentisine daha iyi adapte olacaktır. Bu çalışma özellikle hemşirelik öğrencilerinin üstbiliş düzeylerinin ortaya çıkarılması açısından ülkemizde ilklerden olması ile literatür için önemlidir.

Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin algıladıkları üst biliş düzeylerini belirlemek ve üst biliş düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2011-2012 öğretim yılı güz döneminde Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu hemşirelik bölümünde eğitimlerine devam eden 220 öğrenci oluşturmaktadır. Anketin yapıldığı tarihte derse devam eden ve anketi doldurmayı kabul eden 137 (% 62) öğrenci ise örneklem kapsamına alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Üst Biliş-30 Ölçeği" (ÜBÖ-30) kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda araştırmaya katılan öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, sigara kullanma durumu, anne ve baba eğitim durumları sorulmuştur. Üst biliş-30 ölçeği, Cartwright-Hatton ve Wells (1997) tarafından geliştirilmiş, Türkçe'ye uyarlaması Tosun ve Irak (2008) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin orijinal adı ise

“Meta-Cognitions Questionnaire (MCQ)” dır. ÜBÖ-30’ daki her madde, “(1) kesinlikle katılmıyorum” ile “(4) kesinlikle katılıyorum”

uçlarına sahip, 4 birimli Likert tipi derecelendirme skalası üzerinden yanıtlanır.

Tablo 1. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	Sayı	%	Özellikler	Sayı	%
Yaş			Anne eğitimi		
21 ve altı	41	29.9	Okur-yazar değil	73	53.3
22-23 yaş	60	43.8	Okur-yazar	18	13.1
24 ve üzeri	36	26.3	İlköğretim	32	23.4
Cinsiyet			Ortaöğretim	10	7.3
Erkek	80	58.4	Lise ve üzeri	4	2.9
Kadın	57	41.6	Baba eğitimi		
Sınıf			Okur-yazar değil	15	10.9
İkinci	32	23.4	Okur-yazar	32	23.4
Üçüncü	58	42.3	İlköğretim	44	32.1
Dördüncü	47	34.3	Ortaöğretim	37	27.0
Başarı ortalaması			Lise ve üzeri	9	6.6
60 ve altı	39	28.5	Gelir Durumu		
61 ve üzeri	98	71.5	Gelir giderden az	33	24.1
Sigara kullanma			Gelir gidere eşit	85	62.0
Kullanıyor	32	23.4	Gelir giderden fazla	19	13.9
Kullanmıyor	105	76.6			

Ölçekten alınabilecek puanlar 30 ile 120 arasında değişir ve puanın yükselmesi üst bilişsel faaliyetin arttığına işaret eder.

Ölçeğin; olumlu inançlar, kontrol edilemezlik ve tehlike, düşünceleri kontrol ihtiyacı, bilişsel farkındalık ve bilişsel güven şeklinde 5 alt boyutu bulunmaktadır. Olumlu inançlar alt boyutu, 1, 7, 10, 20, 23 ve 28. maddelerden oluşur. Endişelenmenin, plan yapma ya da problem çözmeye yardımcı olduğuna dair, endişelenmeye yönelik olumlu inançları içerir. Aynı zamanda bu faktöre göre endişe, arzu edilir bir kişilik özelliğidir. Kontrol edilemezlik ve tehlike, 6, 13, 15, 21, 25, 27. maddeleri içerir ve iki boyuttan oluşmaktadır. Birincisi, ‘insanın işlevlerini yerine getirebilmesi ve güvende kalabilmesi için endişelerinin kontrol etmesi gereklidir’ şeklindeki inançtır. Diğeri, endişenin kontrol edilemeyeceğine dair inançtır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş ortalamaları 22.6 ± 2.1 ’dir. Öğrencilerin % 58.4’ü erkek, % 42.3’ü üçüncü sınıfta okumaktadır. Öğrencilerin bazı özellikleri Tablo 1’de verilmiştir. Öğrencilerin ÜBÖ-30 ve alt gruplarından aldıkları puanların dağılımı Tablo 2’de verilmiştir. ÜBÖ-30’dan alınan toplam puan 77.3 ± 10.6 ’dır.

Bilişsel güven ise 8, 14, 18, 24, 26 ve 29. maddelerini içerir. Kişinin kendi bellek ve dikkat yeteneklerine güveninin olmaması ile ilgilidir. Düşünceleri kontrol ihtiyacı, 2, 4, 9, 11, 16, 22. maddelerden oluşur ve batıl inanç, cezalandırılma ve sorumlu olma temalarını içeren olumsuz inançları kontrol altına alma ihtiyacını içerir. Bilişsel farkındalık, 3, 5, 12, 17, 19 ve 30. maddelerden oluşur ve kişinin kendi düşünce süreçleri üzerinde sürekli uğraşmasını ifade eder.

Araştırmada verilerin normal dağılıma uygunluğuna Kolmogorov-Smirnov testi ile bakılmış, normal dağılıma uyduğu için ortalama, t testi, varyans analizi kullanılmıştır.

Araştırma için gerekli izin Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğünden alınmıştır.

Tablo 2. ÜBÖ-30 Toplam ve Alt Gruplarından Alınan Puanların Dağılımı

ÜBÖ-30 ve alt grupları	Ort.	Ss	Min	Max
ÜBÖ-30	77.3	10.6	49	114
Kontrol edilemezlik	16.2	2.7	8	24
Bilişsel güven	13.8	3.4	6	24
Düşünceleri kontrol ihtiyacı	15.5	2.8	9	24
Bilişsel farkındalık	17.3	2.6	9	24
Olumlu inançlar	14.7	3.8	6	27

Alt ölçeklerden alınan en yüksek puan ise bilişsel farkındalık boyutundayken, en düşük puan bilişsel güven boyutundadır.

Bu bulgular, farklı üniversitede okuyan öğrencilerle yapılan bir çalışmanın bulguları ile benzerdir (Demir ve Özmen 2011). Öğrencilerin bilişsel farkındalık düzeylerinin yüksek olmasının nedeni ise, üniversitede alınan eğitim bilişsel farkındalık düzeyini artırmasından ve yaşanan toplumun kültüründen etkilenmesinden kaynaklanabilir. Kız öğrencilerin ÜBÖ-30'dan aldıkları puan ortalaması 75.0±11.4, erkek öğrencilerin 79.0±9.7'dir ($p<0.05$). Kontrol edilemezlik ve olumlu inançlar alt ölçeklerinden alınan erkek öğrencilerin aldıkları puan ortalaması kız öğrencilere göre anlamlı olarak yüksektir ($p<0.05$).

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ÜBÖ-30 toplam puan ve alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre ÜBÖ-30 Toplam ve Alt Gruplarından Alınan Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Üstbiliş Ölçeği ve Alt Bileşenleri	Cinsiyet		P değeri
	Kız	Erkek	
Üstbiliş ölçeği puanı	75.0±11.4	79.0±9.7	t=2.210 p=0.029
Kontrol edilemezlik	15.6±2.9	16.6±2.4	t=2.051 p=0.041
Bilişsel güven	13.6±3.6	13.9±3.3	t=0.524 p=0.651
Düşünceleri kontrol ihtiyacı	15.1±2.9	15.8±2.8	t=1.261 p=0.209
Bilişsel farkındalık	16.9±2.5	17.7±2.6	t=1.671 p=0.091 t=2.579
Olumlu inançlar	13.7±3.6	5.4±3.8	p=0.011

Tablo 4. Anne ve Babaların Eğitimine Göre ÜBÖ-30 Toplam ve Alt Gruplarından Alınan Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Anne eğitimi	Üstbiliş	Kontrol edilemezlik	Bilişsel güven	Düşünceleri kontrol ihtiyacı	Bilişsel farkındalık	Olumlu inançlar
Okur yazar değil	78.5±11.0	16.3±2.6	13.9±3.6	15.8±2.6	17.6±2.8	15.3±4.0
Okur yazar	76.3±10.7	16.2±1.9	13.3±2.4	16.0±2.2	17.1±2.0	14.4±3.2
İlkokul	76.3±11.8	16.3±3.1	13.8±3.5	14.8±3.3	17.2±2.4	14.1±3.7
Ortaokul	77.8±10.1	17.2±2.2	15.2±2.4	15.7±4.1	17.0±1.8	12.7±3.6
Lise ve üzeri	66.2±9.6	12.2±2.6	11.0±4.2	13.5±1.7	16.2±2.5	13.2±2.0
Test ve p değeri	F=1.477 p=0.213	F=2.609 p=0.038	F=1.188 p=0.309	F=1.316 p=0.267	F=0.431 p=0.786	F=1.576 p=0.784
Baba Eğitimi						
Okur yazar değil	76.8±16.8	16.3±4.2	13.0±3.9	16.0±3.4	17.6±2.8	15.3±4.0
Okur yazar	77.4±6.8	16.1±2.0	13.5±2.8	15.6±2.3	17.1±2.0	14.4±3.2
İlkokul	77.5±11.7	16.2±2.6	14.4±4.0	15.7±3.0	17.2±2.4	14.1±3.7
Ortaokul	78.2±8.8	16.4±2.4	14.0±2.8	15.3±2.8	17.0±1.8	12.7±3.6
Lise ve üzeri	73.5±10.5	15.4±3.3	12.2±3.7	14.3±3.5	16.2±2.5	13.2±2.0
Test ve p değeri	F=0.357 p=0.839	F=0.239 p=0.916	F=1.066 p=0.376	F=0.615 p=0.653	F=0.692 p=0.599	F=0.418 p=0.795

Bu bulgular, Tosun ve Irak'ın (2008) üstbiliş toplam ve olumlu inançlar alt boyut puan ortalamaları ile benzerdir. Semerci ve Elaldı'nın (2011) tıp fakültesi öğrencileri ile yaptıkları çalışmada ise düşünceleri kontrol ihtiyacı boyutunda erkekler lehine anlamlı sonuç bulmuşlardır. Kontrol edilemezlik alt boyutundan alınan yüksek puan erkek öğrencilerin görevlerini yerine getirilebilmesi ve

güvende kalınabilmesi için endişelerini denetim altında bulundurmada sorun yaşadıklarını göstermektedir. Olumlu inançlar alt boyutundan alınan yüksek puan ise, endişe duygusunun erkek öğrencilerde plan yapma, karar verme becerilerine yönelik olumlu tutumlarını içermektedir.

Öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeylerine göre ÜBÖ-30 toplam puan ve alt

boyutlarından aldıkları puan ortalamaları Tablo 4'te verilmiştir. Buna göre kontrol edilemezlik alt boyutunda, annesi lise ya da daha yüksek eğitime sahip olan öğrencilerin puan ortalamaları anlamlı olarak düşüktür. Demir ve Özmen'de

(2011) çalışmalarında benzer sonuçlara ulaşmıştır. Annenin eğitilmiş olmasının, çocukta endişenin azalması ile daha doğru ve güvenli kararlar alabilen bireyler olarak yetiştiğini göstermektedir.

Tablo 5. Sınıf ve Başarı Durumuna Göre ÜBO-30 Toplam ve Alt Gruplarından Alınan Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Sınıf	Üstbiliş	Kontrol edilemezlik	Bilişsel güven	Düşünceleri kontrol ihtiyacı	Bilişsel farkındalık	Olumlu inançlar
2.sınıf	77.6±7.7	16.4±2.2	14.3±2.8	15.3±2.6	17.0±1.9	14.9±3.3
3.sınıf	77.0±12.1	16.1±3.0	13.3±3.5	15.5±3.0	17.7±3.0	14.7±4.4
4.sınıf	77.5±10.4	16.2±2.6	14.1±3.6	15.7±2.9	17.1±2.4	14.5±3.4
Test ve p değeri	F=0.057 p=0.945	F=0.114 p=0.892	F=1.180 p=0.310	F=0.212 p=0.810	F=0.858 p=0.427	F=0.109 p=0.897
Başarı durumu						
İyi	76.4±7.2	15.3±2.1	13.3±2.4	15.5±2.0	17.1±2.2	15.4±4.1
Orta	77.6±11.3	16.3±2.7	13.9±3.6	15.6±3.0	17.3±2.7	14.5±3.8
Kötü	76.4±7.2	17.1±3.5	13.3±2.4	14.9±2.7	18.2±2.2	15.3±2.4
Test ve p değeri	F=0.064 p=0.979	F=0.386 p=0.573	F=1.305 p=0.207	F=0.321 p=0.764	F=0.774 p=0.503	F=0.370 p=0.207

İkinci sınıfta okuyan öğrencilerin ÜBO-30'dan aldıkları puan ortalaması 77.6±7.7, üçüncü sınıf öğrencilerinin 77.0±12.1'dir ($p>0.05$). Öğrencilerin sınıflarına ve kendi başarı durumlarına değerlendirmelerine göre ÜBO-30 ve alt gruplarından aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılması Tablo 5'te verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin sınıfı ve başarı durumlarına göre ÜBO-30 alt gruplarından alınan puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$). Semerci ve Elaldı'nın (2011) çalışmasında ise bilişsel güven dışında öğrencilerin sınıflarına göre üstbiliş ve alt grupları arasında anlamlılık bulunmuştur. Profesyonel bir meslek edindirme amacı olan üniversitelerin öğrencilerin üstbiliş becerisini de geliştirmesi beklenmektedir. Ancak yoğun bir müfredat, öğretim elemanı azlığı, öğrenci sayısının fazlalığı, özellikle periferdeki hemşirelik okullarında hemşire olmayan kişilerin hemşirelikle ilgili derslere girmesi öğrencilerde üstbilişin gelişmesinin engelleri olarak sayılabilir.

Hemşirelik öğrencilerinin ekonomik durumuna göre üstbiliş ve alt boyutlardan aldıkları puanlara bakıldığında, üstbiliş ve

kontrol edilemezlik alt boyutunda istatistiksel anlamlılık bulunmuştur. Ekonomik durumunu iyi olarak değerlendiren öğrencilerin üstbiliş ve kontrol edilemezlik alt boyut puan ortalamaları ekonomik durumunu orta ve kötü olarak değerlendiren öğrencilerden daha düşüktür. Ekonomik durumu kötü olan öğrencilerin, temel gereksinimlerini karşılamada yetersiz kalacağı ve bunda endişe duygularını artırması kaçınılmazdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, hemşirelik öğrencilerinin üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesi, onların günlük hayata uyum sağlamalarında, yaşamsal becerilerinin artırılmasında ve mesleklerini profesyonelce yerine getirebilmelerinde oldukça önem taşımaktadır. Bu durumda, öğretim elemanlarına da önemli görevler düşmektedir. Hemşirelik öğretim elemanlarının üstbiliş becerilerini derslerinde kullanmaları, öğrencilerin üstbiliş becerilerini değerlendiren çalışmalar yapması, öğrencilere maddi destek sağlanması ve kız çocuklarının okutulması önerilerimiz arasındadır.

KAYNAKLAR

Aktürk AO, Şahin İ. Üstbiliş ve Bilgisayar Öğretimi. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi 2011;31(2):383-407.

Baltacı M, Akpınar B. WEB Tabanlı Öğretimin Öğrenenlerin Üstbiliş Farkındalık Düzeyine Etkisi.

Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2011; 8(16): 319-33.

Choi H. The Effects of Problem Based Learning on the Metacognition, Critical Thinking and Problem Solving Process of Nursing Students. Taehan Kanho Hakhoe Chi 2004; 34(5): 712-21.

Demir Ö, Özmen Kaymak S. Üniversite Öğrencilerinin Üstbiliş Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Çanakkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 2011; 20(3): 145-60.

Flavell J H. Metacognitive and Cognitive Monitoring: A New Area of Cognitive Developmental Inquiry. American Psychologist 1979; 34(10): 906-11.

Kuiper R. Enhancing metacognition through the reflective Use of self-regulated learning strategies 2002; 33(2): 78-87.

Kuiper RA, Pesut DJ. Promoting Cognitive and Metacognitive Reflective Reasoning Skills in Nursing Practice: Self-regulated Learning Theory. Journal of Advanced Nursing 2004; 45(4): 381-91.

Özsoy G. Üstbiliş. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi 2008; 6(4): 713-40.

Poorman S, Mastorovich M. Using Metacognitive Strategies to Help Students Learn in Pretest and Posttest Review. Nurse Educator 2008; 33(4): 176-80.

Saban İflazoğlu A, Saban A. Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Bilişsel Farkındalıkları ile Güdülerinin Bazı Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. Ege Eğitim Dergisi 2008; 9(1): 35-58.

Semerçi Ç, Elaldı Ş. Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Üstbilişsel İnançları (Cumhuriyet Üniversitesi Örneği). Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi 2011; 1(2): 37-49.

Tosun A, Irak M. Üstbiliş Ölçeği-30'un Türkçe Uyarlaması, Geçerliği, Güvenirliği, Kaygı ve Obsesif-Kompulsif Belirtilerle İlişkisi. Türk Psikiyatri Dergisi 2008; 19(1): 67-80.

Worrell PJ. Metacognition: Implications for Instruction in Nursing Education. J Nurs Educ 1990; 29(4): 170-5.